

Hilsen ved åpningen av Kirkemøtet 2012

Preses i Bispemøtet Helga Haugland Byfuglien

Kirkemøtet 2012 er åpnet. Vi skal forholde oss til saker som er viktige for kirken – i dag og i årene fremover.

Men i år vet vi mer enn tidligere at kirken brått kan utfordres som fellesskap på en måte vi ikke kan forutse eller legge inn i planer.

22. juli er blitt stående – og så for kirken vår – som en skjellsettende dato – den lange fredagen. Da ble det krevet av oss at vi fremstod som kirke, i stand til å handle klokt og raskt – på det totalt uforutsette. Vi erfarte at det stilles forventninger til kirken, på alle nivå og til alle tjenester vi utfører.

Også kirken høstet dyrt kjøpt lærdom. Forskjellige arbeidslag i kirken har på sine felt reflektert over hvordan vi ivaretok oppdraget som kirke.

Vi har mer lært om betydningen av beredskap på hvordan vi skal handle når katastrofen inntreffer. Vi har erfart viktigheten av profesjonell organisering av alt fra gravferd til åpne kirker til håndtering av media. Vi ble utfordret til å forkynne evangeliet i møte med den dypeste kollektive fortvilelse. Sammen med samfunnet for øvrig har vi blitt utfordret til å tenke gjennom årsakene til de grufulle hendelsene, i vårt antatt fredelige hjørne av verden. *Tema religiøs ekstremisme handler ikke kun om de andres tro, men kan også finne motivasjon i en forvrengt oppfatning av kristendommen.* Vår kirke er en majoritetskirke med et særskilt ansvar for å gi annerledes troende rom og respekt i møte med rystelsen. Samtidig som vi ikke skal undervurdere betydningen det hadde for fellesskapet at vi sammen er bærere av den kristne og humanistiske arven, som sterkt kom til uttrykk i de vondeste dagene.

Kirken fremstod som kirke, tydelig i det offentlige rom. Det mange jevnlig erfarer av lokalkirken, ble gjenkjent i Den norske kirkes uttrykk også nasjonalt. Det bekrefter at kirken alltid er både lokal, nasjonal og universell.

Kirken favnet mange, også utover medlemmene. Det skjedde ikke minst i de mange kirkelige gravferdene. Men kirken kunne bare trøste, samle til lystenning, gudstjeneste og samtale ved å være kirke, bevisst på kirkens budskap og sentrum – evangeliet om den korsfestede og oppstandne Kristus. Det kommer til oss gjennom nådens midler som er dåpen, nattverden og Guds ord, *som nå er enda mer tilgjengelig med ny bibeloversettelse.*

Der er en uoppgivelig sammenheng mellom kirkens dybde og bredde. Der er tette bånd mellom et klart sentrum og en åpen periferi. Uten kirkens tydelighet på hva som er troens kjerne, mister kirken relevans, i alle spørsmål. Vi ønsker at barn, unge, voksne og gamle skal kjenne at de hører til i en kirke som er åpen, som tar troen på alvor og som gir mennesker trygghet når livet røyner på. Men også identitet i møte med moderne religiøsitet, sekulær humanisme og etablerte religioner. Det er en berettiget forventning til kirken at den skal gi hjelp til å leve og hjelp til å tro og formidle med substans.

Hvilket språk har vi for ondskap? Hva betyr forsoning og tilgivelse i møte med det grusomste? Hvordan utfordres menneskeverdet?

Vi må våge å være i samtale om de vanskelige eksistensielle spørsmålene, som også vil bli aktualisert gjennom rettsaken som starter mens vi er her.

Dette fordrer vårt jevne arbeid med trosuttrykk og forkynnelse, undervisning og diakoni. Det krever også vårt oppmerksomme og kritiske blikk på hva vi fokuserer på og engasjerer oss i. Vi sier ofte med ettertrykk at kirken ikke er et meningsfellesskap. Det gjelder alle krevende etiske dilemma – både de som angår individet og fellesskapet. Hva skal vi som kirke mene noe om og hva vi skal la være, vel vitende om at kirken er kirke?

Der finnes ingen enkel fasit. Enhver tid utfordrer kirken, men kirken skal også utfordre sin tid. Til alle tider har kirken samme budskap om håp: Guds grenseløse kjærlighet gitt oss i han som gikk i vårt sted, han som stadig kaller oss til å være en neste.

Godt kirkemøte!